

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : สิทธิของบุคคลในการแสดงความจำนงที่จะตายอย่างสงบ

ชื่อผู้เขียน : นางสาวคารณี ภัทรมังกร

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2548

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ดันศิริ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์นันทน์ อินทนนท์

เมื่อการแพทย์ได้พัฒนาขยายตัวมาเป็นการแพทย์แนววิทยาศาสตร์ มีการนำเครื่องมือสมัยใหม่ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการรักษาโรค แต่ก็มีบางกรณีที่มีการนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้นั้นเป็นเพียงสามารถช่วยยืดชีวิตผู้ป่วยออกไปได้ แต่ไม่สามารถที่จะบำบัดรักษาให้หายจากโรคหรือกลับมาใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติได้ จึงมีการเรียกร้องให้ผู้ป่วยสามารถที่จะแสดงเจตนาให้แพทย์ยุติการใช้เครื่องมือสมัยใหม่ หรือทำคำสั่งล่วงหน้าห้ามมิให้ทำการบำบัดรักษาในกรณีดังกล่าว ซึ่งต่อมาในระยะหลังได้ขยายขอบเขตไปถึงการเรียกร้องให้แพทย์ทำการยุติชีวิตผู้ป่วยหรือให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยในการฆ่าตัวตาย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงมุ่งที่จะศึกษาสิทธิของบุคคลในการแสดงความจำนงที่จะตายอย่างสงบว่าควรมีขอบเขตแค่ไหน เพียงใด โดยจะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการทำให้อุบัติตายโดยสงบ การฆ่าตัวตายโดยความช่วยเหลือของแพทย์ และการยุติการใช้เครื่องมือช่วยชีวิตผู้ป่วย

จากการศึกษากฎหมายและคำพิพากษาของศาลต่างประเทศพบว่า ประเทศที่มีการอนุญาตให้แพทย์ทำให้อุบัติตายโดยสงบ หรืออนุญาตให้แพทย์ช่วยเหลือผู้ป่วยในการฆ่าตัวตายล้วนแต่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติขึ้น โดยสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กำหนดหลักการให้บุคคลมีสิทธิในการแสดงความจำนงที่จะ

ปฏิเสธการรักษาพยาบาลที่เป็นไปเพียงเพื่อการยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตนเอง เพื่อการตายอย่างสงบและมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งหลักการดังกล่าว ยังขาดความชัดเจน ต้องอาศัยกรอบความคิดของบุคคลหลายฝ่ายมาพิจารณา วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงขอนำเสนอกรอบความคิดบางประการ เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการกำหนดหลักการเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในการแสดงความจำนงค์ที่จะตายอย่างสงบ ดังนี้

1. สิทธิของบุคคลในการแสดงความจำนงค์ที่จะตายอย่างสงบควรมีขอบเขตเพียงการให้สิทธิบุคคลในการแสดงความจำนงค์ที่จะยุติการใช้เครื่องมือช่วยชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการยับยั้งหรือเพิกถอนการใช้เครื่องมือช่วยชีวิต ซึ่งถือเป็นสิทธิในการปฏิเสธการรักษาพยาบาลอย่างหนึ่ง

2 ผู้ที่จะร้องขอใช้สิทธิในการยุติการใช้เครื่องมือช่วยชีวิตควรเป็นผู้ป่วยเองเท่านั้น บุคคลอื่นไม่อาจใช้สิทธิแทนผู้ป่วยได้ และควรระบุให้แพทย์เป็นผู้พิจารณาหลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ ทั้งนี้ แพทย์มีหน้าที่ส่งคำร้องของผู้ร้องต่อคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

3. การแสดงความจำนงค์ล่วงหน้าควรทำเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ไม่ควรให้แสดงความจำนงค์ด้วยวาจา เพื่อมิให้เกิดการโต้แย้งกันในภายหลัง

4. ให้คำนิยามของสิทธิของบุคคลในการแสดงความจำนงค์ที่จะยุติการใช้เครื่องมือช่วยชีวิต โดยอ้างเหตุผลเพียงเพื่อเป็นการเคารพต่อศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์หรือสิทธิในการปฏิเสธการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย เนื่องจากมนุษย์ย่อมมีคุณค่าในตัวเอง การอยู่หรือการตายภายใต้เครื่องมือช่วยชีวิตไม่อาจลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ได้

ABSTRACT

172064

Thesis Title : The Human Right to Express the Intention to
Die with Dignity

Student 's Name : Miss Daranee Pattaramangkorn

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2005

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Prasert Tansiri Chairperson

2. Lect. Nandana Indananda

The emergence of science-oriented medicine has produced variety of modern medical devices which, in some cases, merely prolong the death but fail to cure or completely relieve patients of their sufferings or ailments. Consequently, a movement to enhance the patient's rights, which allow the latter to express the intention to refuse the use of such life-support systems or to arrange future instructions to be issued to refuse such treatment. The scope of this issue extends to the right to request physician-assisted death or physician-assisted suicide.

This thesis aims to examine how far the human right to express the intention to die with dignity should extend. In this regard, it provides different definitions of euthanasia, and physician-assisted suicide, as well as the withholding or withdrawal of life-sustaining medical treatment.

Studies of foreign law and some of the verdicts handed down reveal that euthanasia and physician-assisted suicide are allowed only in developed countries. With regard to Thailand, the National Health System Reform Office of the Ministry of Public Health has drafted law on national health which stipulates that “a person shall have the right to express his/her intention to refuse any curative treatment held only for prolonging the process of dying in the final period of his/ her life, so that such a person is able to die in peace and with human dignity.” However, the principles contained in this section are still vague and require more input from the parties concerned for further deliberation. Hence, this thesis offers a number of recommendations, which may constitute alternatives in settling the principles underlying a human being’s right to express the intention to die with dignity.

1. A human being’s right to express the intention to die with dignity should be limited to the right of humans to request the withholding or withdrawal of life-sustaining medical treatment. Normally, the right is vested in the patient to refuse such treatment.

2. Only the patient should be allowed to request the withholding or withdrawal of life-sustaining medical treatment. It should be noted that this right should not be granted to others. Besides, the physician should assume responsibility for considering related rules, regulations and processes in order to eliminate all obscurities. Thus, it is the responsibility of the physician to forward the patient’s request to the National Health Committee.

3. To prevent any possible dispute, any advance directive should be in writing only and not in the form of an oral communication.

4. The right of human beings to express the intention to withhold or to withdraw life-sustaining medical treatment should be clearly defined, based on the respect for human dignity or for the patient's right to refuse treatment. Human beings have their own innate values; therefore, living or dying with life-sustaining medical treatment by no means lessens the sense of human dignity.